

НЭГЭ ХҮНДЭЛ АДЛААР

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЙ

44-дэхи жэлээ гарана.

ХОНГЁО ДУУН, ХҮГЖЭМ ДОРО

РЕПОРТАЖ

БУРЯДА УНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй, Министрүүдэй Советэй орган

№ 61 (11355)

1967 оной мартын 14, вторник

Сэн 2 мүнгэн

БУЛТАНАЙ БАЯР

Улаан-Удэ хотын ширэжэ районий хунгагад... Бурядай АССР-эй Верховно Советүүдтэ...

Ахалагма хонишон Иннокентий Евсюков энэ үгсөөгөөр хэзээ хэзээ...

Советтэ депутатаар хоёр удаа хунгагадан байха. Мүнөөшье депутат байхалаа зөнгөөр эрилтэ харуулжа...

Манай Совет гүрэндэ нимэ жаргалтай гэжэ бээ. Хүн бүхэн айдэ тэгшэ эрхэтэй. Хэдшье олоо...

Хунгагадаа эрхэн сүлөөтэй зариманинь лам, шатар наадажа, газеттэ, журналтэ уншада. Үгсөөр 11 час болоодуй байхала бүхэ хунгагад...

СОВЕДУУДЭИ ЭХЭ ОРОН, ШАМДА ЗОЛ ЖАРГАЛ ХҮСЭНЭБДИ!

Росси Федерацин Верховно Советэй болон засагай нотагай органуудай депутатууде хунгадан Россин ажалшад эб найрамдалай, коммунизмын түлөө, партин XXIII съездын шийдхээринууде бэлдүүлхын түлөө...

ПЕТР ПАВЛОВИЧ Обуховые энэ багайхидын найн мэдэхэ. Хори гушан жэлдэ Гүрэнэн банкда худалдэн, ехэл нигта нарин хүн. Мүнөө тэрэ Улаан-Удэ хотын профсоюзна үйлсэдэ ажаууна. Найн таба наһана гонхоржо ялаашье хаа, үшөөл сарюун заидаа.

ДУУЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДАЙ ГҮРЭНДЭ НҮ. ҮНДЭГЭ ХУДАЛДАХА 1-дэхи КВАРТАЛАЙ ТҮСЭВЭЙН ТЭЛТЭ ТУХАЙ 1967 ОНОЙ МАРТЫН 10-НАЙ МЭДЭЭН

Table with columns: Мяхан, Үндэгэн, Бүхмдөө, Нелондонойхитой тусуулаа, Үнэеи бүриһөө тусуулаанынь (кг)

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

АЖАЛШАДАЙ ДЕПУТАДУУДАЙ СЕЛЬСКЭ, ПОСЁЛОГУУДАЙ СОВЕДУУДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ БАЙЖАРУУЛХА ТУХАЙ

КПСС-эй ЦК тэмдэглэнэ. Сельскэ болон посёлогуудай Советүүдтэ амхидхэй-нигтын хүдэлмэри ажахын болон культурина байгуулаатын тодорхой зорилгоонууде шийдхэлтэй үшөөл булар холбогдоно. Тосхой, посёлогий ажабайдалыг эгзэн ла шуудын шууд асуудалууд Советүүдтэ сессинүүдтэ, тэдэний гүйсэлкомүүдтэ үзэмжэдэ үсөөнөөр табидаг; баталаан абтаан шийдхээринууде гүйсэлдэлгэ булар амхидхэлэнхэй, сэг ургалжын комиссиунд үшөөл эдэхи багатайгаар хүдэлмэрилнэ, зарим депутатууд Советэй ажал ябуулгада хабаадсангагүй.

Колхоз, совхозууд, промышленна предприятинууд тусуа өөригөө үүргүүдтэ дүүргэхэдэ, сельскэ, посёлогуудай Советүүд үйлдэриин-ажалын ябуулануудта хамаарал оролсохогүй, харин хуулинууде, мун гүрэнэй засагай болон захиргаанай дээдэ органуудай шийдхээринууде сахин дүүргэлхын хойнохо, түсөөбүд болон гүрэнэй үмэнэ абтаан уялануудаа хаа саг соонь дүүргэхын хойнохо хяналта амхидхэй, хүдэлмэри шалгалта, үйлдэриин коллективүүдтэ депутатуудай дүүргэлдэ үүргэе али болохоор дэмжэлүүлэхэ ёһотой. Колхозуудай ажал ябуулгада демократическа гол ёһорнууде сахилгын хойнохо, газарай фондатууде зүбөөр хэрэглэлгын, социальн хуули ёһо сахилгын.

Ажалшад эрилтэ хэрэглэмжэ-нүүдэ хангалта тухай оролто, колхозингууд, хүдэлмэрилд болон али хаагнадые ажалта ушар ёһо мэдэн хандалагаар, гүрэнэй болон ажалай журам наринаар сахидгаар хүмүүжүүлэхэ гайнх сельскэ, посёлогуудай Советүүдтэ гол зорилгоонуудай нэгэн болон.

Сельскэ, посёлогуудай Советүүдтэ гүйсэлкомүүд болон бэлдэхэ, эхэтэй, дүршлэтэй калитруулар хангалта, эдэ Советүүдтэ худалмэрилшье хүмүүжүүлэхэ, хургаха, мэргэжлэнь дэмжүүлэхэ хүдэлмэри байжаруула хушала хэмжээнүүдэ зохио советскэ органуудай хамта абаха гэжэ совхоз, республикануудай компартинуудай ЦК-нуудтэ, партин обкомүүд, крайкомүүд, горкомүүд болон райкомүүдта дуралдаха. Найн амхидхэлэнхэй, хүн зоний дунда хүндэтэй болон, ажалшад эрилтэ хэрэглэмжэнуудтэ анхарагтайгаар ханддаг хүнүүд Советүүдтэ гүйсэлдэхэ комитетуудтэ түрүүл-гынээр болон секретаринуудар дэжүүлгэнэ хэрэгтэй. Нотагай партинын организациондэ сельскэ, посёлогуудай Советүүдтэ хунгагадан коммунистуудтэ уяланууде дүүргэлгын.

ГУРБАН ХАНИ

Их газар ханшар дээгүүр... Гурбан хани... Тунхэнэй аймгай...

ТҮНХЭНЭЙ АЙМАГТА

ХУРГАД ОЛООРОО ГАРАНА

Харьяануудай хонишод Анна Жалсанова Светлана Арабаева хоёр шадмаар бэрхээр ажлажа байна.

Анна Светлана хоёр хургалтаа хайхан үнэ элүүлж, минералта тэжээл угана, саг соонь уялна.

ТУРҮУ ХААЛИШАН

Тамара Андреевна айл ондоо хүндэтэй эхэнэр. Энэ нүхэр «Сибиряк» колхоздо эрхилэжэ ялбан хаалишан.

ШЭНЭ ЭМХИ ТОГТООДОБО

«Салан» газетин редакцияда СССР-эй Журналистуудай союзай гэмүүд сулраха (6 хүн), түрүүлшнээ зүблөө хэбэ. Энээн дээрэ Тунхэнэй журналистуудай эхн

организаци байгуулагда. Тус организацин харюусалгаа секретаряй аймгай газетин редактор Д. Ц. Шыренов баталагдаба.

НАЙШААЛТА ҮҮСХЭЛ

Түмэр хайтуудад зарвуулта гүмэрэй хайлабан шухала хэрэгтэй зүйл ха юм. Умар тиймхэнэ Тураний, Саянай сөхсүүд, мүн «Сибиряк», Лениний парижэга колхозууд түмэрэй 74 тоно хядаха гүрэндо тусааба.

САБХИШАН—ДЕПУТАТ

Принцип Жамьянова Байшикова ажалалдай ажабуудалай эрилтэ хангалд комбинадт хори гаран жал соо сабишанаар хүлээн. Тэрэ үе соогоо энэ эхэнэр хайн хайхан ажалараа алтар солотой болоо.

Хэрэнэй промкомбинатай коллектив бэрхэ комбинан Принцип Жамьянова Байшикова ажалалдай депутатудай аймгай Советэй депутатад хунганан байна.

Б. ШИРЕТОВ.

Балхан А. Ф. Горкин түрүүлэгшээр СССР-эй Верховно Сүүдэй пленум болобо. Украинин СССР-эй Верховно Сүүдэй түрүүлэгшэ В. И. Зайчук, Таджики СССР-эй Верховно Сүүдэй түрүүлэгшэ С. Р. Ражабов, СССР-эй Верховно Сүүдэй түрүүлэгшэ В. И. Тербилов гэгшдэй элихэлүүдье дуулаад байхдаа СССР-эй Верховно Сүүдэй пленум сүүдэй засданинуудай эмхидхэл ханхаруулаха, тэрнине үнэргэхэ культура дээшлүүлэхэ, хүн зошине хүмүүжүүлэхэ сүүдэй ажал абуулгын нүблөө эхэ болгохо тухай асуудал зүблөн хэлэлхэн байгаа.

Советск сүүд гэгшэ өөрингөө бүхы ажал абуулгаараа СССР-эй гражданинуудые Эхэ орондоо, коммунизмын хэрэгтэ үнэн сэхэ байха үзэл бодолтойгоор Совет хуули ёно хэлбэртэйгүи наринаар дүүргэхэ, социалист зорилтэ галтайгаар хандха, ажалай журам сахиха, гүрэнэй болон нийтин үүргэ үндэсдэ үнэн шударгы хандха, гражданинуудай элдэхэ эрхэ, нэрэ хүндие, мүн социалист ёноор хамта байгын дорин гүрим хүндэтхэ үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлэхэ байха эрэгтэй. Хэрбээ сүүдэй ажал абуулгын социалист тулгуур үндэр дээдэ эрилтэгүи таараха, мүн социалист хуули ёно хэлбэртэйгүи наринаар сахиха яадагдана үндэсдэ байбал, гансал тиниш уярта сүүд эдэ зорилгоонудые амжалтайгаар дүүргэхэ шадха байха бшуу.

Сүүдэй зургаанууд өмнөдөө үнэнтэ зүбөөр сүүдэхэ ябадал хангалта, Совет хуули ёно, сүүд болон тэрнэй гарган шиндхэ

бэрние хүндэтхэ мэдэрэл гражданинуудта бин болгоно гэжэ пленум баталан абахан тогтоол соого тэмдэглэнэ. Зүгөөр зарим судьянар сүүдэй засдани эмхидхэлгэдэ анхараала хүсэд табидаггүй байна. Жэзэнь, хаана ямар сагта сүүд хэжэ тухай асуудал шиндхэжэ үзэлгэдэ минл, ёно тэдгээр хандана, сүүд дээрэ гэршээрнэ ерүүлэхэ тухай шухала хэмжээ абанагүй, процессуальна хуули ёно абдэхэ ябадал гаргана. Тэрнине наринаар сахиха гэжэ ушар хэрэгые али бүхы талаана үнэнтэ зүбөөр дүүрэн шиндхэлжэ үзэхэ ябадал хангахэ ёшотой байгаа бшуу.

Хууляар тогтоогдохоной ёноор, сүүдэй засдани хэжэ бүхы дорин, заабарние эрхэд шуд сахиха байхан тухай пленум анхрал «ан дуула. Сүүд дээрэ хэрэг хараха үзэхэдөө, тэндэ байсахан хүнүүдэй, тэрэ тоодо прокуророй болон адвокатай, сүүдүүлэгшын болон гэмтэл хохилдоо оргытын аб алд эрхэтэй байлые найдуулан хуули ёнон тон чаринаар сахиха шухала гэжэ пленумэй тогтоол соо хэлэгдэнэ. Тэднэй хн нэгдэдэ өөртөн гү, али мүн тэднэй зуршалан табиан гэршэлгэ мэдүүлгэдэ зориутын ханалаар хайша хэрэгээр хандха яабые болохогүй гэжэ тэмдэглэнэ байха юм. Энэнь нээ ондоогоор сүүдэй засдани хүтэлэхэ болоо наа, хуулиин эрилтэгүи яабые таараагүй, тэндэ харан хэрэгэй үнэн худалые тодорулгада туна болохогүй, сүүд үнэн бэйшээр хандба гэдэй нанал болот түрүүлэхэ, тэрнэй хуулига зүб шиндхэбэри гаргахаданье үнэншэхөгүй нэжэг бин болгоно.

Зарим судьянар сүүдэй документ хайхарамжагүйгөөр али буруугаар бэйжэ зохёон дээрэ нээ, заримдаа сүүдэй гарган шиндхэбэринүүдые болоулха шалтаган болодог байна ха юм. Сүүдэй канцелярин хүдэлмэридэ, мүн гражданинуудтай уулзаха хөөрөлдөхэ хэрэгтэ дутуу зүйлүүд янала бин. Мүн гомдол мэдүүлүүдүүдые хаха саг соонь хаража үзэхэгүй ушарнууд үзэгдэнэ.

Сүүдэй дээдэ зургаанууд процессуальна хуули ёнонуудай бүхы эрилтүүдые сүүдүүдэй дүүргэгүй ушар баримтануудта заримдаа анхрал табидаггүй, сүүдэй засданинуудые үнэргэхэ культурын хүдэлмэридэ, мүн сүүдэй хүдэлмэридэ эрилтэгүи зан ябадал хайхаруулаха асуудалнуудые дутамагаар эрхилдэг байха юм.

Совет хуули ёно олондо ойлгуулаха, элдэб гэмтэ ябадал үзэхэд ушар шалтагануудые зансуулахэ тухай ажал абуулгые саашаа нарийвуулан хайхаруулаха гэжэ шухала удхатай байна гэжэ пленум тэмдэглэнэ. СССР-эй Верховно Сүүдэй гэгшүүн А. А. Дологетовэй элихэл тухаа хүндэ хушэр гэмтэ ябадал хөөрөлдөхө сүүдүүлэгшэ эрэгтэй болон бэшье ондоо нэрэ зэргэ, тэршээрнэ орденууд, медальнуудые хаха саг соонь хаража үзэхэ, СССР-эй Верховно Сүүдэй Уловоно хуулиин аше үндэснүүдэй 31-дахн статьяе хэрэглэхэ сүүдэй ноактика тухай Пленум тогтоол баталан абаа. Сүүдэй оргунуудай ажал абуулгын энэ талаар элирүүлэгдэнэ дутуунуудые зай-

дуулаха шухала байхан тухай сүүдүүдтэ заабарн үгтөө. Тэршээрнэ сүүдүүлэгшые сэрэгтэй гү, али ондошье нэрэ зэргэнь ямар ушарта сүүд ханаха шадха байхан тухай, мүн тэрнэй орденууд, медальнуудые бусаан абаха зуршала хэжэ байхан тухай тайлбарн үгтөө.

Гэр байрн барилгын кооперативуудта ороноо хүнүүдэй мүнгэ зөөри хэрэглэнэ, гүрэнэй зүгөөр али болохо дэмжэлгэтэйгээр, гэр байрн кооператива барилга хэжэ гэжэ хуули үедэ Совет гражданинуудай байра байдал хайхаруулаха хэрэгтэ улма эхэ удха шанартай болоно байхан.

Гэр байрн барилгын кооперативуудтай, мүн гражданинуудай хоорондоо ямар эрхэ хуулигай байхыень шиндхэхэ хэрэгтэ сүүдүүд хэдэн олон ушарта түбэг бэрхшээлдэ ороно гэжэ харадаа абаад, СССР-эй Верховно Сүүдэй гэгшүүн П. Я. Трубиной элихэл ушардаг арасалдаа асуудалаар хүтэлбэрлэхэ заабаринүүдые сүүдүүдтэ үгэнэ байна.

Мүн тэршээрнэ, гражданска болон уловоно хэрэгүүдээр сүүдүүдэй гарган шиндхэбэринүүд тухаа СССР-эй Верховно Сүүдэй түрүүлэгшын, мүн СССР-эй Генеральна прокуророй буруушаалтануудые Пленум хаража үзэба.

Пленумэй хүдэлмэридэ СССР-эй Генеральна прокуророй уялга даагша М. П. Малахов, зарим областин болон арадай сүүдүүдэй түрүүлэгшын, СССР-эй Верховно Сүүдэй дэргэдэ наүчно-консультагивна Советэй гэгшүүд хабаадалсахан байгаа.

Совет засагай 50 жэлэй ойдо СОМОНОЙ ЗАЙХАН

УРГАН ЧИСАМЫН үбсүү хандан оршонон Заганага тохон хуули үеэ шилдэггүй томо болоо. Урдан энэ оройдоо нэгэ хэдэн үрхэтэ үеэ айлууд хуулин. Харин мүндо 350 үрхэтэ гэгшүү гү, али 1700 гаран зөн ажлуудуу. Эхэнэ үетэй үе залгажэ яаба. Эршэтэ ажал харгуудээр нутагайгаа нарые дээрэ үргэжэ ялбан мүнөөнэй залуунууд, энэ хайхан сагай түлөө бөө гамнангүй абажа гаран үгэдүүтэ...

Хүндэ тухай ойлгууламжын хүдэлмэри абуудалгэ хэн. 1927 ондо Валуун Дологетов гэжэ газарта долоон үрхэтэй хамтаржа, түрүүшн коммуна тогтолоо. Тэрэниие Буханев толгойлоо. Хоёр жэл болоод, хүршэ коммунала хамтаржа колхоз тогтодоньшье. Буханев түрүүлэгшээр хунгалда. Ажагыгаа хүдэлмэри гаргахын түлөө, шана байдалай аша үрэхэтэй нутагайхилта ойлгууламжын түлөө тэрэ үлэр хүниие мэдэнгүй гэхээр ябадал байгаа. Эгээл энэ хүйхэр сагта тэрэ турал партиингаа гэгшүүн боложо оронон юм.

ЗУРГААН ЖЭЛ колхоздоо хүдэлжэ, нутагаарханаа хүд дээрнэ гаргасаал байтарин, 1940 ондо Сувор Буханевичие Чисааны сомоной түрүүлэгшээр хунгаа. Энэ тусаалда тэрэ аяар арбан долоон жэл соо эхэ сабарээр хүдэлжэ гарган байна. Энэ хугасаа соо хүтэлбэрлэхэ ажалда шадабартай, арад зонтой үгтээ ойлголохо талаар, хүнүүдые хүдэлгэхэ талаар тусгаар өөрн дүрэтэй хүн байханаа харуулаа. Дайнай үеи хушэр хүндэ сагуудые ханаад үзэе. Тэрэ жэлүүдтэ зүблэл Чисааны гурбан колхозуудые хангалд хөн. Ажал хэжэ энэ дутаалад, бүхы юмэн хүнэй улаан гаргаар бүтэл хааб лаа. Тинбэшье наань Буханев мэтэ коммунистуудай удирдалга дор ялбан ахир тахир үбэгд, үхибүүд, эхэнэрүүд ажалда унагаагаагүй, харин хэрэгтэй зүйлөөр фронтые хангаад байгаа.

Угтөө үдэшнэ сомоной зүблэлэй засдани татажа, энэ асуудал зүблэн хэлэбэл, Гурбан колхозуудай түрүүлэгшээр, депутатууд Сувор Буханевичийг ханамжуу хайшаан, дэмжэнэ. Ушине болоогүй, түрүүшн саhanaар колхоз бүхэн гурбан мори шарга хүлэжэ, үеын зонтой мяха ашаад. Штэе хото руу ябуулаа хэн. Олонон мүнгэнлөө гансал хубеаа хуудалжа абаад, амтад нутагаа бусажа эрээ. Энэ мэтээр амтан зонтой түлөө зайналай оролдогто гаргалд байны тоолохо болоо наа, али олон.

1933 он. Ган гасуур, гайтай жал хөн. Газар унаниие хүртэшин талаар бага байла. Зарим булзарные бурадайнгаа зүүн нутагууд руу эвэлгэхэ гэдэн шилдхээр абагта ха. Түрүүн нэгэ түншэтэй хүн оножо хэлээ ойлголохо, газар унаха хаража эрхэ болоо. Энэ хүндэтэй ба харюу салгатай үүргэ Сувор Буханевичтэ даалгагдаа.

Чисаана эрээд, Буханев эхэ ажал абуулан байна. Юб гэхэдэ, нүүжэ эрэлэн тэрэ сагта мүнөөнэйхилд бэлээр бүтэлжэ байгаагүй. Заганаа газар тээ нутагай зон хуулиин үгэ хэлээ байгаа бшуу. Харин тэдээр хари зонине табиха зураггүй хааб даа. Буханев олон зоноор бараалдана, суглаа хураал дээгүүр ушарна хөөрөнэн, хэрэгтэ бүтэхын түлөө оролдонон байна.

Түрүүшн дүшэн бүлэ зөөжэ эрээ хэн ха. Тэдээр Хүндэ гэгшэ газарта түбхэнэжэ эхилээ. Колхоздоо «Улаан-Тарашан» гэдэн нэрэ олоо. Сувор Буханевич партгоргоо хунгалдахан байгаа.

«Зайхан, дүтэ бэрыт! Танай нүдэндэ харагдахаа эшэхээр... Хубеанмай муул!... Холохон морёо байгажа хөөрөлдөөд гаашалба. Үдэшлэн бү-

НИИТЫН ЭДЭБХИТЭДТЭ ТҮШЭГЛЭН...

Угтэн аймгай Ульэргин колхозной тага нутагай «Коммунизм» колхозые хангалд юм. Энэ улад зонине ороно холбоогоор, газетэ, хуулуудар хангал хэрэгтэр эмхидхэлгэнэй.

Хэблээ тараалгын шухала хэрэгтэ Анна Инокентьевна нутагай партийна эмхинүүдые, нийтин хэлбэл тараалгын эдэбхитэйгээр элүүлгэд байха юм. Тингэжэ бүри нелондо колхозой партийна эмхин дэргэдэ хэлбэл

тараалгын талаар тусхай бүлгэм байгуулагдан байна. Профсоюзудай оёком хэлээ холбоной республикын управлени хоёр наияг үнэргэдэлэй хамтынгад засдани дээрэ хэлбэл тараалгын талаар үнэргэдэн. З харын конкурсын улс гаргаба. Тэрнэй ёноор Анна Инокентьевна Иванова Хүндэлэй граммота мүнган шантайгаар барюулагдаа хэн.

Н. ХАЗАГАЕВ.

МИНИИ АХА ДҮҮНЭР ТУХАЙ

Октябрин революци мандажа, гагаузуудые абархан, өөрин экономика, соёл культура байгуулаха арга боломжо минин арада олгонон. Тинмэхэ гагаузуудай хүбн залан тухай хөөрөлдөө, өөр тухайгаа хөөрөнгүй орхижорхиох аргамгүй байба.

Молладин добо, нугын дунда оршолог Гайдары гэжэ гансаарланги, багахан тосхондо түрэнх хүм. Тосхонхой угытай ядуу байдал, харлашаан холтомо хушалтаттай гэрнүүдые, хүн нисогон хүнүүдые, дайнай үеме хайн ханацаа.

хүбүүдтэй танисааб. Африка студентүүдтэй нүхсэхэ эрхэ дуратай агна хэм. Африка, гагауз аянтанай урданайн байдал адирхуу байхан хадан, элбэгдэжэ байха болоод. Врачай мөргөжэл худалжа байхан. Галын студент Сетт гэгшэтэй нүхсөө хэмн. Нэгэ гавалгада хомуула байхад, бүри орой болоо ноомоо үзэжэ нэгэнтэ бэлэ хуулига хэмн. Африка тухайгаа, ардайнаага соёл культура, ажабайдал тухай Сетт шундтайгаар хөөрөхэ. Би тэрэнэй гагауз аха дүүнэр тухайдаа хөөрөгшэ хэм.

дүүргэжэ, инженер, агроном, зоотехник, врач, багша, экономистын мэргэжлэтэй болоо. Тэднэй хахад шахуун—эхэнэрүүд, багшат.

баймангууд, хургуули, больница, соёл болбосорлой эмхи зургаанууд байба.

Ф. АНГЕЛИ. «Интурист» ВАО-гой Кишиновой отделениин эрхилэгшэ, хэлэ бэлэжэй эрдэмэй кандидат. (АПН).

